

Iunie 2016

Această fișă tematică nu obligă Curtea și nu este exhaustivă

Locații secrete de detenție

Prima cauză care a avut ca obiect așa-numita „predare”, soluționată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului

El-Masri împotriva „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei”

13 decembrie 2012 (Marea Cameră)

Cauza privea plângerile unui resortisant german de origine libaneză, conform căruia fusese victima unei operațiuni secrete de „predare”, în cursul căreia a fost arestat, ținut în izolare, interogat și supus unor rele tratamente într-un hotel din Skopje, timp de 23 de zile, fiind transferat ulterior agenților CIA (Agenția Centrală de Informații), care l-au dus într-un centru secret de detenție din Afganistan, unde a fost supus altor rele tratamente timp de peste patru luni.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că relatarea reclamantului a fost stabilă dincolo de orice îndoială rezonabilă și a hotărât că „Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei” fusese responsabilă pentru torturarea și relele tratamente aplicate reclamantului, atât în această țară, cât și ulterior transferării acestuia autorităților Statelor Unite, în contextul unei „predări” extrajudiciare.

Curtea a hotărât că a fost **încălcat art. 3** (interzicerea torturii și tratamentelor inumane sau degradante) din Convenția europeană a drepturilor omului, din cauza tratamentelor inumane și degradante la care a fost supus reclamantul în timp ce a fost privat de libertate într-un hotel din Skopje, ca urmare a tratamentului care i-a fost aplicat acestuia pe aeroportul din Skopje, care a constituit tortură, și din cauza transferării sale în custodia autorităților Statelor Unite, fiind astfel expus riscului de a i se aplica alte tratamente contrare art. 3. Curtea a constatat, de asemenea, **încălcarea art. 3**, din cauza faptului că „Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei” nu a realizat o anchetă eficientă cu privire la acuzațiile de rele tratamente ale reclamantului.

Curtea a hotărât, în continuare, că **a fost încălcat art. 5** (dreptul la libertate și la siguranță) din Convenție, ca urmare a faptului că reclamantul a fost deținut în hotelul din Skopje timp de 23 de zile și ulterior a fost ținut în captivitate în Afganistan, precum și din cauza faptului că nu a fost desfășurată o anchetă eficientă cu privire la acuzațiile acestuia de detenție arbitrară.

În cele din urmă, Curtea a constatat **încălcarea art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) și **încălcarea art. 13** (dreptul la o cale de atac eficientă) din Convenție.

Hotărâri recente ale Curții

Al Nashiri împotriva Poloniei și Husayn (Abu Zubaydah) împotriva Poloniei

24 iulie 2014

Aceste două cauze priveau acuzațiile de tortură, rele tratamente și detenție secretă a doi bărbați suspectați de acte de terorism. Ambii reclamânți au susținut că au fost ținuți în „locația neagră” a CIA din Polonia. Aceștia au susținut în special că Polonia a permis CIA, cu bună știință și în mod deliberat, să îi țină în detenție secretă în centrul din Stare Kiejkuty, timp de șase și, respectiv, nouă luni, fără niciun temei legal sau control judecătoresc, și fără să li se permită să ia legătura cu familiile lor. Aceștia s-au plâns că Polonia a îngăduit, cu bună știință și în mod deliberat, transferul lor de pe teritoriul polonez, în ciuda riscului real de a fi supuși altor rele tratamente și unei detenții incommunicado (în izolare), permițând transferarea lor într-o jurisdicție în care nu vor

beneficia de dreptul la un proces echitabil. În cele din urmă, aceștia s-au plâns că Polonia nu a realizat o anchetă eficace cu privire la circumstanțele legate de relele tratamente aplicate, detenția și transferul acestora de pe teritoriul polonez.

Ținând seama de probele de care dispune, Curtea a ajuns la concluzia că acuzațiile reclamanților, conform cărora au fost deținuți în Polonia, erau suficient de convingătoare. Curtea a constatat că Polonia cooperase la pregătirea și executarea operațiunilor CIA de predare, detenție secretă și interogare, desfășurate pe teritoriul acesteia, și că aceasta ar fi trebuit să știe că, permițând lipsirea de libertate a reclamanților de către CIA, pe teritoriul acesteia, îi expunea unui risc serios de a fi supuși unor tratamente contrare Convenției.

În ambele cauze, Curtea a hotărât că Polonia **nu și-a îndeplinit** obligația care îi revenea în temeiul **art. 38** (obligația de a pune la dispoziție toate facilitățile necesare pentru desfășurarea eficace a unei anchete) din Convenție. În continuare, aceasta a hotărât, în ambele cauze, **încălcarea art. 3** (interzicerea torturii și tratamentelor inumane sau degradante) din Convenție - atât pe fond, cât și sub aspect procedural - **încălcarea art. 5** (dreptul la libertate și la siguranță), **încălcarea art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie), **încălcarea art. 13** (dreptul la o cale de atac efectivă) și **încălcarea art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție. În ceea ce îl privește pe primul reclamant, Curtea a hotărât, în cele din urmă, că **au fost încălcate art. 2** (dreptul la viață) și **art. 3, coroborate cu art. 1** (abolirea pedepsei cu moartea) **din Protocolul nr. 6** la Convenție.

Nas si Ghali împotriva Italiei:

23/02/2016

Această cauză a avut ca obiect „predarea extraordinară” – răpirea de către agenți ai CIA, cu cooperarea unor resortisanți italieni – a imamului egiptean Abu Omar și transferul acestuia în Egipt, urmat de detenția secretă a acestuia în locația respectivă, timp de mai multe luni. Reclamantul s-a plâns în special de răpirea acestuia, cu participarea autorităților italiene, de relele tratamente la care a fost supus în timpul transferului și detenției sale, de impunitatea de care se bucură persoanele responsabile, din motive legate de secretul de stat, și de neexecutarea pedepselor pronunțate împotriva cetățenilor Statelor Unite care au fost condamnați, din cauza refuzului autorităților italiene de a solicita extrădarea acestora. În cele din urmă, acesta și soția lui – a doua reclamantă – s-au plâns de încălcarea dreptului lor la respectarea vieții private și de familie, având în vedere că răpirea și detenția reclamantului au avut ca rezultat despărțirea forțată a acestora timp de peste cinci ani.

Curtea a hotărât, în ceea ce îl privește pe *primul reclamant*, că **au fost încălcate art. 3** (interzicerea torturii și tratamentelor inumane sau degradante), **art. 5** (dreptul la libertate și la siguranță), **art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) și **art. 13** (dreptul la o cale de atac efectivă), **coroborat cu art. 3, 5 și 8** din Convenție. În ceea ce o privește pe *cea de-a doua reclamantă*, Curtea a hotărât că **au fost încălcate art. 3** (interzicerea torturii și tratamentelor inumane sau degradante), **art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) și **art. 13** (dreptul la o cale de atac eficientă), **coroborat cu art. 3 și 8** din Convenție. În special, ținând seama de toate probele prezentate în această cauză, Curtea a constatat că fiind stabilit faptul că autoritățile italiene știau că primul reclamant a fost victima unei operațiuni de predare extraordinară, care a început cu răpirea lui în Italia și a continuat cu transferul acestuia în străinătate. În prezenta cauză, Curtea a hotărât că principiul legitim al „secretului de stat” a fost aplicat în mod evident de executivul italian pentru a se asigura că persoanele responsabile nu vor fi obligate să fie trase la răspundere pentru acțiunile lor. Ancheta și procesul nu au condus la pedepsirea persoanelor responsabile, cărora li s-a asigurat așadar, în cele din urmă, impunitatea.

Cauze pendinte în fața Curții

Al Nashiri împotriva României (nr. 33234/12)

Cerere comunicată Guvernului român la 18 septembrie 2012.

Reclamantul din această cauză este același reclamant ca și în cauza *Al Nashiri împotriva Poloniei* (a se vedea mai sus). Acesta susține că a fost victima unei „predări extraordinare” de către CIA. Capetele de cerere formulate de acesta se referă la trei probleme principale: relele tratamente la care a fost supus în România în timp ce se afla în custodia SUA, transferul său din România și neîndeplinirea de către România a obligației de desfășurare a unei anchete eficace cu privire la circumstanțele legate de relele tratamente, detenția și transferul acestuia de pe teritoriul român.

În septembrie 2012, Curtea și a comunicat cererea Guvernului român. a adresat întrebări părților în temeiul art. 2 (dreptul la viață), art. 3 (interzicerea torturii și tratamentelor inumane sau degradante), art. 5 (dreptul la libertate și la siguranță), art. 6 (dreptul la un proces echitabil), art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie), art. 10 (libertatea de exprimare) și art. 13 (dreptul la o cale de atac efectivă) din Convenție și în temeiul Protocolului nr. 6 (abolirea pedepsei cu moartea) la Convenție La 29 iunie 2016, Curtea a desfășurat o ședință. în această cauză

Abu Zubaydah împotriva Lituaniei (nr. 46454/11)

Cerere comunicată Guvernului lituanian la 14 decembrie 2012

Reclamantul din această cauză este același reclamant ca și în cauza *Husayn (Abu Zubaydah) împotriva Poloniei* (a se vedea mai sus). Acesta susține în special că a fost ținut și supus la rele tratamente într-un centru secret de detenție – care ar fi fost situat în Lituania și condus în cadrul programului de predare al CIA – unde, potrivit argumentelor avocatului acestuia, au fost utilizate metode ilegale de interogare care au constituit tortură. Ulterior, acesta a fost transferat în Guantanamo.

În decembrie 2012, Curtea și a comunicat cererea Guvernului lituanian. a adresat întrebări părților în temeiul art. 3 (interzicerea torturii și tratamentelor inumane sau degradante), art. 5 (dreptul la libertate și la siguranță), art. 8 (dreptul la respectarea vieții private), și art. 13 (dreptul la o cale de atac efectivă) din Convenție La 29 iunie 2016, Curtea a desfășurat o ședință în această cauză.

Contact:

Tel.: + 33 (0)3 90 21 42 08